

Apel de colaborare

PISA și DCAF caută autori calificați și cu experiență care să contribuie la un **Raport privind guvernarea sectorului de securitate în Moldova**, raport ce va fi publicat cu sprijinul programului DCAF Consolidarea Guvernării Sectorului de Securitate în Moldova (Program finanțat de Suedia).

Raportul va oferi o analiză cuprinzătoare și obiectivă a sectorului de securitate, va evalua reformele implementate până în prezent identificând realizările, punctele forte și bunele practici existente, dar și aspectele care sunt problematice sau deficitare pentru o bună guvernare. Raportul va formula recomandări utile pentru creșterea performanței guvernării sectorului de securitate.

Introducere/ context și justificare

Buna guvernare a sectorului de securitate este un standard normativ privind modul în care sectorul securității ar trebui să funcționeze într-o democrație. Ea descrie situația în care sectorul de securitate asigură în egala măsură **securitatea statului și securitatea cetățenilor** (securitatea umană), în mod eficient și responsabil, într-un cadru de control civil democratic, ordine de drept și respect pentru drepturile omului. **Principiile** bunei guvernări sunt responsabilitatea, transparența, ordinea de drept, participarea, receptivitatea, eficacitatea și eficiența. Ele se aplică atât instituțiilor responsabile pentru furnizarea securității, cât și celor responsabile pentru managementul și supravegherea acestora.

Sectorul de securitate este compus din toate structurile, instituțiile și personalul responsabil cu

- (1) **furnizarea securității** (forțele armate, poliția, poliția de frontieră, serviciile de informații, instituțiile penale și de corecție, firmele private de paza și securitate) dar și cu
- (2) **managementul și supravegherea** modului în care securitatea este furnizată la nivel național și local (puterile legislative, executivă, instituțiile speciale de supraveghere statutară, sistemul de justiție, organizațiile societății civile și media).

Alegerile din noiembrie 2020 și iulie 2021 au afirmat dorința Moldovei pentru **un viitor european și democratic**. Agenda guvernării este clară și transparentă, favorabilă democratizării, reformelor instituționale și alinierii la standardele UE. Instituțiile politice ale Republicii Moldova au inițiat revizuire strategice și reforme de amploare menite să contribuie la securitatea și reziliența națională pe termen lung. Recunoscând acest angajament, Comisia Europeană și Consiliul au acordat Republicii Moldova statutul de candidat în iunie 2022, solicitând continuarea și accelerarea reformelor. Capacitățile politice și instituționale ale țării sunt supuse însă unei presiuni enorme, având de soluționat efectele extinse ale conflictului din Ucraina, criza energetică, inflația și încercări hibride de a destabiliza țara. Conduita și performanța instituțiilor responsabile pentru guvernarea sectorului de securitate, calitatea dezbaterilor, deciziilor și acțiunilor politice vor fi

esențiale pentru menținerea Moldovei pe calea integrării europene și atenuarea riscurilor de fragilitate generate de războiul de la granițele țării.

Raportul guvernării sectorului de securitate își propune să ofere o **sursa independentă, obiectivă și cuprinzătoare** asupra stadiului implementării reformelor din sectorul de securitate, asupra performanței instituțiilor responsabile pentru planificarea și implementarea reformelor, precum și a instituțiilor mandatate să asigure controlul democratic asupra sectorului de securitate. Raportul va include recomandări pentru îmbunătățirea guvernanței, promovarea reformelor și consolidarea democratică în sectorul de securitate.

Conținut și metodologie

Raportul ar trebui să facă referință la următoarele aspecte:

1. **Contextul general** în care funcționează sectorul de securitate. Cadrul strategic și legislativ. Cerințe și oportunități în procesul de integrare europeană. Eventual, o evaluare a noilor amenințări de securitate și a provocărilor pe care acestea le ridică din punct de vedere strategic și operațional.
2. **Structura și organizarea** sectorului de securitate: cartografierea instituțiilor implicate, competențele lor, relațiile de coordonare, control și supervizare.
3. **Managementul resurselor**: modul în care sunt administrate resursele, inclusiv bugetul și cheltuielile, și dacă există transparență în utilizarea lor.
4. **Capacitatea instituțională și profesională**: aspecte precum formarea, pregătirea și dezvoltarea personalului, dezvoltarea capacității de planificare și implementare a politicilor, integritatea, dezvoltarea capacității de monitorizare și evaluare.
5. **Guvernarea democratică** a sectorului de securitate: mecanismele de supraveghere și control, transparență, responsabilitate și participarea societății civile.
6. **Respectarea drepturilor omului și statul de drept**: inclusiv aspecte ce țin de respectarea dreptului la viața privată, protecția datelor personale, limitele și mecanismele de control în utilizarea puterilor speciale de către instituțiile de securitate (interceptarea comunicațiilor, detenția, tortura, utilizarea forței letale), lupta împotriva corupției și a abuzurilor de putere.
7. **Evaluarea impactului**: evaluare a impactului reformelor anterioare, cu referire la obiectivele stabilite și la rezultatele obținute.
8. **Asistența internațională**: cartografierea proiectelor majore de asistență, impactul dorit și realizat asupra eficacității și expertizei locale.
9. **Recomandări**: propuneri pentru îmbunătățirea guvernării sectorului de securitate, care să țină cont de contextul specific și de provocările identificate.

Dimensiuni care ar trebui să se regăsească în raport indiferent de structura acestuia, ca **teme transversale ce afectează calitatea guvernării** în diverse sectoare (lista nu este exhaustivă):

- Vulnerabilități sistemice: integritatea organizațională și diminuarea riscurilor de corupție, construirea integrității.
- Capacitatea de asimilare a asistenței externe în sectorul de securitate.
- Progresul realizat în alinierea la acquis-ul, normele și recomandările UE (atât instrumente juridice obligatorii, cât și principii sau recomandări fără caracter obligatoriu) și evaluarea capacității instituțiilor de a face față vulnerabilităților sistemice în procesul de integrare europeană.

- Cooperarea cu societatea civilă : mecanisme legale și instituționale, implementarea și impactul lor, bune practici.
- Asigurarea transparenței activității instituționale (atât furnizori de securitate cât și instituții responsabile pentru management și control) și a accesului liber la informații de interes public.
- Implementarea strategiilor și politicilor ce urmăresc asigurarea inclusivității sectorului de securitate, inclusiv a politicilor de gen și promovarea grupurilor vulnerabile.

Elaborarea Raportului va fi un proces participativ. Conținutul Raportului, scrierea, revizuirea și textul final vor fi decise în comun de către echipa de autori, pe baza cunoștințelor acestora și a efortului lor de cercetare.

PISA și DCAF vor coordona procesul de elaborare a textului și diviziunea sarcinilor în colectivul de autori, vor oferi suport metodologic și vor facilita procesul de revizuire internă și externă (peer review).

DCAF va facilita accesul la expertiză (pe teme specifice identificate de colectivul de autori) și va fi responsabil de contractarea individuală a autorilor.

Autorii vor fi responsabili pentru efectuarea cercetării, analiza datelor și scrierea secțiunilor sau capitolelor care le revin.

Studiul va fi înregistrat ISBN, publicat în română și engleză și diseminat pe scară largă către instituții naționale, reprezentanți ai comunității internaționale, mediul academic, societate civilă și publicul larg.

Procedura de aplicare

Acest apel se adresează experților independenți din societatea civilă și mediul universitar.

Pentru a aplica, vă rugăm să trimiteți un CV și o scrisoare de intenție la adresele platforma@pisa.md și t.fuior@dcaf.ch, până la data de 5 iunie.

- CV-ul ar trebui să conțină informații despre experiența dumneavoastră în cercetare și o listă de publicații relevante.
- Scrisoarea de intenție ar trebui să explice interesul dumneavoastră pentru studiu și să prezinte o propunere (300-400 de cuvinte) a conținutului sau secțiunii pe care ați dori să o scrieți, în funcție de expertiza și interesul dumneavoastră.

Aplicații ar trebui să aibă o experiență solidă în științe politice, studii de securitate, drept, relații internaționale sau un domeniu conexe și ar trebui să aibă un istoric dovedit în efectuarea de cercetări și analize pe probleme de guvernare și securitate.

Estimăm că acest Raport va necesita o durată de 5-10 zile lucratoare din partea fiecărui autor, în perioada Iulie - Septembrie 2023, în funcție de subiectele și capitolele acoperite de fiecare autor.

Doar candidații a căror aplicație a fost selectată pe lista scurtă vor fi contactați.

DCAF și PISA se angajează să respecte egalitatea de șanse și încurajează să aplice toate persoanele calificate, indiferent de sex, vârstă, gen, religie sau etnie.